

af oversvømmelseskatastrofer i floddale, men efterhånden har man forsøgt at anlægge en mere generel synsvinkel, således at miljø-risici af enhver art karakteriseres ved en række kvantificerbare størrelser: intensitet, frekvens, typisk varighed, areal udbredelse m.fl.

Denne bog, der er skrevet af tre af de kendteste forskere inden for dette område, behandler alle de temaer, der har domineret de hidtidige studier. Det drejer sig for det første om en systematisering af beskrivelsen og vurderingen af miljø-risici's egenskaber og konsekvenser, dernæst om hvordan mennesker opfatter risikoen for miljøkatastrofer, og endelig om hvorledes enkeltpersoner, grupper og hele nationer handler for at afværge og formindske virkningen af »ekstreme geofysiske hændelser«. I behandlingen af emnet indgår således elementer fra en række fagområder: geofysik, statistik, psykologi og sociologi. Det hele munder ud i en skitse til en teori for menneskelige samfunds adaptation til miljørisici.

Bogen, der er letlæst, let tilgængelig og forsynet med en del fantasifulde illustrationer, er en glimrende og tankevækkende indgang til emnet med mange henvisninger til klassiske arbejder og dækkende et repræsentativt udvalg af hidtil anvendte synsvinkler og begreber. Dog kan beskrivelses- og forklaringsapparatet til tider virke noget overfladisk, og det lykkes ikke fuldt ud at placere emnet solidt i en humanøkologisk eller en samfundsvidenskabelig sammenhæng.

Kjeld Rasmussen

K.R. Christian et al.: Simulation of grazing systems.

C.T. deWitt et al.: Simulation of assimilation, respiration and transpiration of crops.

Simulation monographs, Centre for Agricultural Publishing and Documentation (PUDOC), Wageningen 1978. 115 s. og 140 s., 20 cm., Dfl. 18,- og 22,50.

Computer-simulation er et stadigt mere populært hjælpemiddel ved behandling af komplicerede problemstillinger inden for en række felter. De to bøger, der skal omtales her, er udgivet i serien Simulation Monographs, der foreløbig omfatter 16 bind, der alle behandler simulationsstudier inden for landbrug og økologi. Både Christian's og deWitt's bøger har alle de fordele og ulemper, som er typiske for computer-alderens mange modelstudier: 1) de er sprogligt udformet på en

måde, der gør dem nærmest ulæselige for ikke-specialister i computer-simulation, 2) de er temmelig kortfattede i deres behandling af modellernes faglige indhold og de konklusioner af principiel betydning, som simuleringerne måtte give anledning til, og 3) de er koncise og udtømmende i deres dokumentation af modellernes tekniske sider. Dette sidste muliggør i princippet, at enhver kan anvende disse simulationsmodeller selv og dermed sandsynligvis opnå fuld forståelse for det faglige indhold. Bøgerne er således velegnede til et intensivt studium men ellers nærmest ulæselige, hvilket er synd i betragtning af hvilket stort overblik over emnerne, som en mere let tilgængelig pædagogisk fremstilling ville have muliggjort.

Kjeld Rasmussen

Yair Mundlak & S.Fred Singer: Arid Zone Development - Potentialities and Problems.

John Wiley & Sons, Cambridge 1977. 293 s., 55 fig., 23 cm., 11,60 Pund.

Bogen er en artikelsamling fra et symposium om aride områder afholdt i Jerusalem 1975, hvor sigtet var at udstikke retningslinier for fremtidig forskning og udvikling. Den supplerer den hastigt voksende mængde litteratur om aride områder på udmærket vis, idet tekniske problemer har fået en relativ høj prioritet i de behandlede mener, hvor bl.a. indgår alternative energikilder, vandindvindingsmuligheder, jordbehandling, nye plantersorter og potentielle produktionsmuligheder. Dækningen af de økologiske og økonomiske aspekter af udviklingen i aride områder er kun belyst i mindre omfang.

De mange, korte artikler muliggør dækning af et bredt spektrum af emner, men resulterer til gengæld i en gennemgang af de enkelte aspekter, som kan være vel kortfattede til at tilfredsstille den interesserede læsers behov for information.

Anette Reenberg

R.E. Randall: Theories and Techniques in Vegetation Analysis. I: Theory and Practice in Geography.

Oxford University Press 1978. 61 s., ill., 1,50 Pund.

Plantegeografien dyrkes nu her i landet overvejende af botanikere. Men geografer burde nok — alene på grund af traditionen — være mere kendt med disci-

plinen end tilfældet er. I den almene geografiske beskrivelse er vegetationen oftest et fundamentalt led.

Randall's lille bog er en god introduktion til emnet. Den behandler problemerne meget kort og klart. Som basis for feltarbejde er den ikke tilstrækkelig, men den er en god fører til den gængse arbejdslitteratur.

Sofus Christiansen

Carl Troll & W. Lauer (hrsg.): Geoeological relations between the southern temperate zone and the tropical mountains.

Erdwissenschaftliche Forschung bd. 11. Franz Steiner Verlag, Wiesbaden 1978. 563 s., 156 fig., 232 fotos, 30 cm. DM 197,-.

I fortsættelse af tidligere afhandlinger over temaet »High Altitude Geoecology« der blev foreslået af Carl Troll på Geografkongressen i Montreal udgives hermed bidragene fra IGU's symposium 1974 i Mainz. De fleste af de 30 afhandlinger beskæftiger sig med klimatiske forhold og/eller vegetationsformer, nogle har zoologiske eller jordbundsmæssige emner, den eneste kulturgeografiske handler om tedyrking. Spændvidden er stor, fra globale oversigter til ganske små områder, en enkelt dal eller en ø.

Ruth Helkiær Jensen

James P. O'Hagan: Growth and Adjustment in National Agricultures.

Macmillan Press, London 1978. 242 s., 22 cm., Pund 12,-.

På grundlag af FAO-rapporter fra 1973-75 er her sammenstillet en oversigt over fire vidt forskellige landes landbrugs politik op til 70'erne. Den omfattende krise på olie- og proteinfodermarkedet fra 1973-74 indgår således ikke i diskussionen.

Japan er medtaget som den stærkt ekspanderende industrination med en tydelig omlægning af forbruget mod animalske produkter, med en ret lav selvforsyningsgrad på kun 70 % af fødevarerne og en stigende konkurrence om arealerne, hvor rekreative interesser visse steder kan betale mere for jorden end fødevarerproduktion.

Polen er eksemplet på et land med et gammeldags landbrug, der reorganiseres på et socialistisk grundlag selv om det stadig overvejende er på private hænder. I 70'ernes begyndelse gik bestræbelserne ud på at fremme produktionen af landbrugsvarer, og man anvendte prispolitikken

hertil. Det overordnede mål i strukturpolitikken er overførslen af jord til stats- og kollektiv drift bl.a. gennem pensionsordninger for den aldrende landbefolkning; arealernes opsplittede karakter vanskeliggør imidlertid statens overtagelse af de små brug. Til støtte for den ekspanderende produktion åbnede man markedet for import af korn og proteinfoderstoffer omkring 1970.

Sverige er højindkomstlandet, hvor det i ret stor udstrækning er lykkedes at føre en pris- og strukturpolitik for landbruget, der har medført indkomstpæret i forhold til andre erhvervsgræne. Samtidig har man tilstræbt selvforsyning med landbrugsprodukter.

I Sudan er økonomien helt baseret på landbrug, og til trods herfor er problemet det at skaffe så megen føde, at den kan dække minimumsbehovet. Med sin store afhængighed af bomuldeksport (60 % af totaleksporten) er Sudans økonomi usikker, og landet har en stigende import af fødevarer. I begyndelsen af 70'erne prioriterede man landbrugets udvikling højt i de dele af landet, hvor nedbøren kunne danne grundlag for produktionen, og lagde knapt så megen vægt på kunstvandede områder. Denne plan blev imidlertid ødelagt af tørkekatastrofer.

Kr. M. Jensen

Yi-Fu Tuan: Space and Place: The Perspective of Experience.

Edward Arnold, London 1977. X + 235 s., fig., 24 cm., Pund 9,95.

I »Annals of the Association of American Geographers« blev der for nylig skrevet, at »Yi-Fu Tuan has played as influential a role as any single practitioner in developing new directions for North American human geography in the 1970s« (1978, vol. 68 (4): 570). »Space and Place« dokumenterer hvorfor. Mens mange af tressernes geografer beskæftigede sig med abstrakte, rumlige forhold, påpegede Tuan nødvendigheden af at se på rummets og stedets menneskelige og ideologiske indhold, samtidig med at han gjorde opmærksom på en række relevante videnskabelige tilgange inden for fag som psykologi, lingvistik og etnologi.

Bogen begynder med en diskussion af barnets oplevelse af rum og sted. Den er fremlagt på en let forståelig måde, selv om den er baseret på et indgående kendskab til udviklingspsykologi. Det er et væsentligt emne såvel for geografis fagdidaktik som for planlægningen af miljøer, hvor

børn skal kunne være. De næste tre kapitler omhandler den fysiologiske og perceptionsmæssige basis for de voksnes udnyttelse og opfattelse af det geografiske miljø. Tuan påviser f.eks., hvordan oplevelsen af »crowding« varierer i forskellige klasser og samfund, noget der er relevant i debatten om bysanering såvel som i diskussioner om overbefolkning. Bogens resterende kapitler analyserer menneskeskabte miljøer og deres psykologiske og ideologiske betydning. I mange lande, viser det sig, er miljøet delvis struktureret og udnyttet efter principper, der har et klart politisk og religiøst symbolsk indhold. Det er også i en vis grad tilfældet i f.eks. Danmark, hvor der er monumentale bypladser og urentable, men fredelige landskaber som f.eks. bøgeskoven og heden.

Tuans fortjeneste er, at han viser, at det ideologiske kan studeres systematisk. Tuan gør dog klart, at bogens sigte er at være en åbensindet inspirationskilde og udfordring, ikke at være fagkritisk eller konkluderende. Han opfordrer derfor læseren til selv at være kritisk og stille spørgsmål. Det er et godt råd, for Tuan, som selv har en naturvidenskabelig uddannelse, ved hvor let interessen for det subjektive kan blive til subjektivismen. Det er ikke for ingenting, at han indleder med et citat fra en, der også respekterede virkelighedens subjektive aspekter, og som samtidig var en solid forsker, nemlig Niels Bohr.

Kenneth Olwig

D.T. Herbert & R. J. Johnston: Geography and Urban Environment.

John Wiley & Sons, Chichester 1978, 363 s., 23 sm., Pund 14,-.

Bogen er den første af en serie med analyser af byproblemer, og det er hensigten at inddrage mange discipliner inden for kulturgeografi og bystudier. Serien skal beskrive metoder og teknik ved at præsentere den nyeste forskning. Der er tale om et meget ambitiøst projekt, men det første bind lover godt, for selv om hele 13 forfattere gennemgår og analyserer 8 emner, er det lykkedes for redaktionen at skabe en helstøbt moderne bygeografi. Bogen indledes med et videnskabsteoretisk afsnit og gennemgår dernæst en række bygeografiske discipliner, så helheden fremtræder som en lærebog. Desværre er indholdet så avanceret, at bogen ikke kan erstatte den nuværende lærebog på 1. år af universitetsstudiet i geografi.

Geography and Urban Environment må prises, fordi den fagligt højt kvalificeret og kritisk behandler en række discipliner (bymodeller, planlægning, migration, perception, socialgeografi, interaktion, boligmarkedet) på en overbevisende måde.

Chr. Wichmann Matthiessen

Friedrich Vetter: Neue Grosswohngebiete und Nahverkehr.

Eine vergleichende Studie, demonstriert an den Beispielen Falkenhagener Feld (Berlin) und Schaumburg (Chicago). Verkehrswissenschaftliche Forschungen 35. Duncker & Humblot, Berlin 1978. 203 s., 10 fig., 23 cm., DM 68,-.

Arbejdet er et bidrag til studiet af den intraurbane transport i forbindelse med ny-anlagte forstadssamfund. Forfatteren forsøger at udvikle sig frem til 1985 i de to områder, hvis udgangspunkt er væsentlig forskellige. Falkenhagener Feld er et statsligt/kommunalt foretagende, mens Schaumburg er opført på privat initiativ, hvor privatbilismen i det sidste tilfælde er totalt dominerende i trafikmønstret, spiller de offentlige transportmidler en langt større rolle i Berlinerforstaden. Resultaterne af et antal kvantitative analysemetoder fører forfatteren frem til den forudsigelse, at de offentlige transportmidler i fremtiden vil øges i relation til CBD, mens der er en tydelig tendens til spredning af arbejdspladserne og dermed pendlingen til celler uden for CBD og nærmere boligområdet, en tendens som også kan spores i det københavnske byudviklingsområde i forbindelse med udflytningen af industrien fra bycentret. Der er ingen tvivl om, at modellen kan bruges i andre tilfælde, hvor man kan skaffe sig den fornødne datamængde, men herfra og til at sige, at forfatterens teser er gyldige i samme omfang i andre storbyer, er der naturligvis et spring, idet en mængde planlægningsbeslutninger i storbyområderne blander sig i arealbenyttelsesmønstret, ofte på en ret uforudsigelig måde.

Viggo Hansen

P. W. Daniels (ed.): Spatial Patterns of Office Growth and Location.

John Wiley and Sons, Chichester 1979. 414 s., fig. og tab., 24 cm., Pund 13,50.

Neoklassisk økonomisk teori har domineret forskningen om lokaliseringsforhold, men har ikke bidraget noget videre om kontorlokalisering. Det skyldes, at mange ikke-økonomiske faktorer har påvirket